

XXI. Országos Könyvvizsgálói Konferencia

2013. szeptember 19-20. Balatonalmádi

„Könyvvizsgálat és bizalom”

„A bizalom gyalogszerrel jön, de lóháton távozik.” (*Thorbecke*)

**A bizalom olyan, mint a lélek -
ha egyszer elszáll, nem tér
vissza többé.**

A bizalom latinul *fides*, *fidelitas*

„Könyvvizsgálat és bizalom”

Elvárás >
Bizalom >
Reménykedés

Jóindulat feltételezése.

Kialakulásához egymást erősítő pozitív tapasztalatok tömege szükséges, és nyílt hozzáállás, kockázatbevállalás, felelősség. A bizalom ára a sebezhetőség.

Olcsóbbá, gyorsabbá, kiszámíthatóbbá és hatékonyabbá teszi a működést, a gazdálkodást. Versenyelőnyt, értéket jelent.

Önvédelem >
Bizalmatlanság >
Gyanakvás, kétkedés

Rosszindulat feltételezése.

Kialakulásához elegendő néhány negatív tapasztalat, meg nem értés, törvények egyedi értelmezése, kiskapuk létezése, személyes kapcsolatokra hivatkozás.

Nőnek a költségek, kiszámíthatatlan a gazdaság szereplőinek viselkedése, lassulnak a folyamatok, romlik a hatékonyság.

A bizalom az egyik legtermészetesebb, leginkább magától értetődő emberi viszonyulás, az ember alapvető szükséglete. Egy olyan kategória, amit mindenki azonos módon értelmez mind az üzleti, mind a magánéletben, meghatározza és befolyásolja kapcsolatainkat, munkánkat és annak minőségét. A könyvvizsgálat sikere, eredményessége is nagyban függ a bizalom meglététől vagy hiányától, legyen szó a megbízó és a könyvvizsgáló, az új és a korábbi könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló és a kamara, vagy akár a kamara és a hatóságok viszonylatáról. E négyes aspektusból pusztán az elsőt kiragadva is számtalan dilemma, ellentmondás és tisztázandó kérdés fogalmazható meg.

A megbízó és a piac valamennyi szereplője igazán csak akkor lehet bizalommal egy vállalkozás számviteli beszámolója, pénzügyi kimutatásai iránt, ha az abban foglaltakat egy független könyvvizsgáló ellenőrizte. A könyvvizsgáló iránt érzett bizalom a megbízók korábbi kedvező tapasztalatai alapján, a jól végzett munka elismeréseként alakul ki, tudatosul, tehát konkrét bizonyosságon nyugszik.

A megszerzett és megtartott bizalom komoly versenylőnyt, gazdasági értéket jelent, melyet igen könnyen el lehet veszíteni, és rendkívül nehéz újból visszaszerezni, ismét bizalomra méltóvá válni. „A bizalom gyalogszerrel jön, de lóháton távozik.” – mondta Johan Rudolf Thorbeck Hollandia első miniszterelnöke, neves jogtudós még az 1850-es években. Ugyanakkor standardjaink szerint a megbízó és a könyvvizsgáló között soha nem alakulhat ki kölcsönös bizalmon alapuló üzleti kapcsolat, mivel a könyvvizsgálat egy folyamatos, a tervezés és a végrehajtás valamennyi fázisában jelen lévő szakmai szkepticizmust követel meg a könyvvizsgálótól. Alapvetően tehát egy olyan óvatos, „bizalmatlan” hozzáállásról van szó, amely magában foglalja a kételkedést, az éberséget, az ellentmondások, csalásokhoz vezető feltételek és a szokatlan körülmények feltárását, egyes információk megbízhatóságának megkérdőjelezését, a túlzott általánosítások, nem helyénvaló feltételezések használatának elkerülését, a könyvvizsgálati bizonyítékok elegendőségének és megfelelőségének a mérlegelését, valamint a kritikus megfigyelést, gyanakvást és aggályoskodást annak érdekében, hogy kiszűrje a pénzügyi kimutatások esetleges hibás állításait, csökkentse a könyvvizsgálati kockázatok mértékét.

A bizalom ugyanis azokban az esetekben releváns, ahol a felek közötti kapcsolatot kockázat jellemzi.

Hosszabb távon, a megbízó őszinteségével és tisztességével kapcsolatos pozitív tapasztalatok birtokában természetesen a bizalom is nőni fog a megbízó iránt, azonban nem szabad, hogy ez bárkit is könnyelművé, óvatlanná, kockázatvállalóbbá, netán vakká tegyen, és már kevésbé tartsa szükségesnek a másik fél becsületességének, szavahihetőségének és tetteinek ellenőrzését, elmulassza a hatékony és rendszeres információgyűjtést megbízója hitelességéről.

A bizalommal szorosan összefügg az önbizalom kérdéskörével is, esetünkben tehát azzal, hogy mennyire tartja a könyvvizsgáló saját magát, adottságait – felkészültségét, képességét, tapasztalatait, eljárásait, módszertanát, értékrendjét és életvitelét – megbízhatónak, kompetensnek, mennyire bízik önmagában. Csak egy egészséges önbizalom sugározhat bizalmat mások felé. Arra való törekvésünkben, hogy bízzanak bennünk, először magunkat kell bizalomkeltővé formálni. Ahhoz, hogy bízzanak bennünk, először tehát önmagunkban kell bízni.